

Sygn. akt I A Cz 1881/12

POSTANOWIENIE

Dnia 10 grudnia 2012 r

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący :

Sędzia SA Józef Wąsik

po rozpoznaniu w dniu 10 grudnia 2012 r. w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Gminy P.

przeciwko P. II – spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 28 września 2012r. sygn. akt I C 156/12 w przedmiocie wniosku pozwanego o zwolnienie od kosztów sądowych

p o s t a n a w i a :

oddalić zażalenie.

Sygn. akt I A Cz 1881/12

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Nowym Sączu oddalił wniosek strony pozwanej (...) spółki z o.o. w G. o zwolnienie od kosztów sądowych. Sąd I instancji ustalił, że strona pozwana jest podmiotem prowadzącym działalność gospodarczą na znaczną skalę. Świadczy o tym ilość prowadzonych inwestycji, co potwierdzają zeznania świadka B. Ż., słuchanego za stroną pozwaną A. W. oraz przedłożone wraz z wnioskiem dokumenty obrazujące sytuację finansową strony pozwanej.

Z załączonego bilansu spółki na dzień 30 czerwca 2012 roku wynika, że łączna wartość aktywów wyniosła 12.255.024,30 zł (w tym wartość rzeczowych aktywów trwałych, która powiększyła się aż do 1.475.981,46 zł), przy czym strona pozwana w kasie i na rachunkach bankowych miała środki w kwocie 515.143,84 zł. Wartość aktywów uległa co prawda zmniejszeniu w porównaniu z poprzednim okresem rozliczeniowym, ale zmniejszeniu uległa również wartość pasywów i nadal wartości te są równe. Z rachunku zysków i strat za okres od dnia 1.01.2012 roku do dnia 30.06.2012 roku wynika, iż w przedmiotowym okresie strona uzyskała przychód netto ze sprzedaży w kwocie 5.215.392,15 zł, zysk ze sprzedaży w kwocie 36.846 zł, zysk z działalności operacyjnej w kwocie 147.405, 99 zł, przychody finansowe w kwocie 38.866,63 zł. Z uwagi na wysokość kosztów finansowych (219.114,47 zł - z czego ponad połowa to odsetki) strona pozwana wykazała stratę 32.841,85 zł.

Przedłożone przez stroną pozwaną wyciągi z jej rachunków bankowych obejmują jedynie krótki odcinek czasu: w odniesieniu do rachunku prowadzonego w (...) dotyczy to jedynie 13.08.2012 roku, zaś w odniesieniu do rachunku prowadzonego w Banku (...) okresu od dnia 30.06.2012 roku do dnia 31.07.2012 roku.

Na marginesie Sąd wskazał, iż z wyciągu z 13.08.2012r. wynika, że w dniu 13.08.2012r., czyli już po tym jak zawarła w złożonej w lipcu w niniejszej sprawie apelacji wnioszek o zwolnienie od kosztów sądowych, dokonała przelewu na kwotę 13.158 zł tytułem opłaty od apelacji w innej sprawie.

Sąd wskazał nadto na stanowisko strony pozwanej wyrażone na rozprawie w dniu 15 maja 2012 roku, kiedy strona pozwana składając wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii deklarowała wprost gotowość poniesienia związanych z tym kosztów związanych z dokonywaniem odkrywek, mimo że w ocenie słuchanego uprzednio na tej rozprawie biegłego konieczność wykonania wnioskowanych badań wiązała by się z dokonaniem zniszczeń na badanym obiekcie wynikających z wykonaniem odkrywek trzech miejscach oraz usunięciem skutków ich wykonania, co mogłoby kosztować nawet kilkadziesiąt tysięcy złotych. Na obecnym etapie strona pozwana ma obowiązek uiszczenia jedynie opłaty od zażalenia w kwocie 2.107,00 zł, czyli kwoty drobnej w relacji do majątku i obrotów strony pozwanej. Ponadto na koncie Sądu Okręgowego w Tarnowie znajduje się niewykorzystana część uiszczonej przez stronę pozwaną zaliczki, a to kwota 2.115,06 zł, która przewyższa wysokość opłaty od zażalenia i może zostać zaliczona na jej poczet. Zważywszy na powyższe sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia wniosku strony pozwanej.

Zażalenie na to postanowienie złożyła strona pozwana domagając się jego zmiany przez uwzględnienie wniosku w całości. Podniosła, że jej wniosek jest wyrazem trudnej sytuacji finansowej, w której znalazł się znalazła na skutek kryzysu. Pozwany jest bowiem firmą działającą w branży budowlanej, a jest faktem powszechnie wiadomym, że po zakończeniu inwestycji związanych z przygotowaniem Mistrzostw Europy w P. (...) Euro 2012, branża ta znalazła się w kryzysie. Ilość nowych zleceń na prace budowlane, w szczególności związane z budową obiektów infrastruktury sportowej, dramatycznie zmniejszyła się. Na problemy rynku usług budowlanych nałożyły się także okoliczności spowolnienia gospodarczego i związanego z nim problemu z finansowaniem inwestycji. Na rachunkach bankowych powoda w (...) Parias odnotowano debet w kwocie -154.782,34 złote. Bilans powoda sporządzony na dzień 30 czerwca 2012 roku wykazuje kwotę zobowiązań powoda znacznie przewyższającą sumę należności. Rachunek zysków i strat powoda sporządzony dla pierwszego półrocza 2012 roku wykazuje stratę w kwocie 32.841,85 złotych.

Nadto „duża skala” prowadzonej przez pozwanego działalności gospodarczej jest związana z dużym ryzykiem i ogromnymi kosztami. Z uwagi na trudną sytuację branży budowlanej, problemy z finansowaniem inwestycji oraz ogromnymi kosztami stałymi funkcjonowania firmy duża skala prowadzonej działalności utrudnia, nie zaś ułatwia wygospodarowanie przez pozwanego środków na koszty sądowe. Nadto jeśli Sąd Okręgowy uznał, że dla prawidłowej weryfikacji sytuacji majątkowej pozwanego konieczne jest zapoznanie się z dodatkowymi dokumentami, miał możliwość wezwania pozwanego do złożenia takowych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie strony pozwanej jako bezzasadne nie zasługuje na uwzględnienie.

Zasadą jest, że strona prowadząca postępowanie sądowe obowiązana jest do ponoszenia związanych z tym kosztów. W myśl art. 103 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. nr 167, poz. 1398) Sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nie będącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała ona, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie. Zwrot „wykaże” jest równoznaczny znaczeniowo ze słowem „udowodni”. Sąd nie ma obowiązku, a jedynie uprawnienie żądania od strony będącej osobą prawną dodatkowych dowodów na okoliczność jej sytuacji majątkowej.

Uwzględnienie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych zależy od oceny sądu dokonanej na tle ujawnionych przez stronę danych o jej sytuacji majątkowej i dochodach.

W świetle dokumentów przedstawionych przez pozwaną Spółkę należy zgodzić się z Sądem I Instancji, że nie wykazała ona, aby nie miała dostatecznych środków na pokrycie w całości kosztów sądowych w niniejszej sprawie. Sąd Okręgowy w obszernym uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia szczegółowo przedstawił przesłanki, jakimi kierował się

dokonując oceny zdolności strony pozwanej do poniesienia kosztów sądowych, a poczynione przez ten Sąd ustalenia i rozważania zasługują na aprobatę.

W szczególności podkreślić należy, że koszty sądowe jako należności Skarbu Państwa powinny być traktowane w sposób równoważny z innymi ponoszonymi przez stronę wydatkami i brak jest uzasadnionych podstaw, aby co do zasady uznać preferencję dla innych zobowiązań, w tym związanych z pokryciem bieżących kosztów funkcjonowania strony w stosunku do należnych od niej kosztów sądowych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2005 roku, sygn. akt V CZ 8/05, LEX nr 848176).

Aktualna pozostaje teza, że strona prowadząca działalność gospodarczą, zwłaszcza w sytuacji, gdy jest to działalność znacznych rozmiarów, powinna gromadzić stosowne oszczędności, również w celu uiszczenia kosztów sądowych wynikających z postępowań sądowych, w których występuje jako strona (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 września 1984 roku, sygn. akt II CZ 104/84, LEX nr 8623).

Podkreślić przy tym należy, iż z racji prowadzenia działalności gospodarczej, która ze swej istoty wiąże się z ryzykiem toczenia sporów sądowych, powyższy obowiązek spoczywa nie tylko na stronie, która wytacza powództwo, ale także na tej, która jest pozwana. W świetle powyższego nie można zatem zgodzić się ze skarżącą, że nie miała podstaw do zabezpieczania środków na ewentualne koszty sądowe.

Ponadto zwrócić należy uwagę, iż nawet jeżeli strona nie przewidywała, że zostanie pozwana przez Gminę P., to jednak od momentu wytoczenia powództwa winna liczyć się z możliwością zapadnięcia niekorzystnego dla niej wyroku i wynikającą z tego koniecznością ponoszenia kosztów sądowych.

Podkreślić nadto należy, iż sam fakt wykazywania straty bilansowej nie daje podstaw do przyjęcia, że Spółka nie posiada dostatecznych środków na pokrycie kosztów sądowych, gdyż jest to kategoria księgowa, uzależniona od wysokości poniesionych kosztów prowadzenia działalności gospodarczej. Natomiast pozwana w żaden sposób nie wykazała, aby w koszty tej działalności wchodziły jedynie takie wydatki, których ponoszenie w pierwszej kolejności jest uzasadnione. Koszty sądowe na równi z innymi zobowiązaniami stanowią zwyczajne koszty prowadzenia działalności gospodarczej, zatem nie powinny być regulowane dopiero po zaspokojeniu innych wierzytelności. Z tego względu okoliczność, iż strona pozwana płaci wynagrodzenie pracownikom czy składki na ubezpieczenie zdrowotne co do zasady nie wyłącza jej zobowiązania do uwzględnienia w wydatkach również opłat sądowych.

Nie można również zgodzić się ze skarżącą, że wysokość obrotu nie uzasadnia twierdzenia o możliwości poniesienia części opłaty, jeśli nie generuje on zysku. Sam fakt wpływu pieniędzy do kasy oznacza bowiem, iż Spółka realnie posiada środki finansowe i tylko od jej decyzji co do sposobu ich wydatkowania zależy to, które zobowiązania ureguluje w pierwszej kolejności.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. Sąd Apelacyjny oddalił zażalenie.